

KATEŘINA DUFKOVÁ, JAN ŠEMBERA ČERNOHORSKÝ Z BOSKOVIC A LICHTENŠTEJNSKÉ DĚDICTVÍ

Ústav českých dějin FF UK, Praha 2012, 191 stran textu + 22 příloh

Posudek vedoucí diplomové práce

Kateřina Dufková se ve své diplomové práci soustředila na osudy předního moravského aristokrata 16. století Jana Šembery z Boskovic. Jeho osudy však neuchopila formou klasické biografické studie, rekonstruující v chronologickém sledu životní příběh této pozoruhodné osobnosti. Takový přístup by ostatně stav pramenné základny ani neumožňoval – zatímco k některým etapám či konkrétním událostem Šemberova života existuje rozsáhlé spektrum navzájem se doplňujících pramenů, k jiným lze formulovat více či méně pravděpodobné závěry spíše na základě analogií s životy dalších raně novověkých šlechticů než se spolehlivou oporou v heuristice. To je ovšem problém, zřetelně vystupující na povrch při zkoumání velké části příslušníků panského stavu v českých zemích téže doby (snad jen s čestnou výjimkou potvrzující pravidlo v podobě posledních Rožmberků). S poměrně rozsáhlým množstvím pramenů, neumožňujícím však zcela rovnoměrné zmapování Šemberova života, se ovšem autorka vyrovnala se ctí; v diplomové práci zdařile a promyšleně kombinuje chronologické hledisko s tematicky koncipovanými kapitolami věnovanými kupříkladu náboženským otázkám, problematice panských sídel, konkrétnímu příkladu vztahu města a vrchnosti či tématu soudních sporů, do nichž se Jan Šembera zapletl. Výsledkem je důmyslně strukturované pojednání, které sice zúročuje bohatství a pestrost pramenné základny, zároveň však imponuje vhodným rozvržením zkoumané tematiky do jednotlivých kapitol.

Autorka předložené diplomové práce se životem posledního příslušníka rodu pánů z Boskovic zabývá dlouhodobě; navazuje zde na svou bakalářskou práci úspěšně obhájenou v roce 2010, kterou dále rozpracovává a tematicky rozšiřuje a prohlubuje. Činí tak především na základě nevydaných a dříve jen nedostatečně vytěžených pramenů, vztahujících se především (ale nikoli výhradně) k hospodářské stránce Šemberova dominia, k již zmíněným soudním sporům či k takzvanému druhému životu posledního z Boskoviců. Posmrtnému obrazu Jana Šembery v pověstech a legendách se sice Kateřina Dufková věnovala i ve výše připomenuté bakalářské práci, nyní však uvedenou problematiku velmi podstatně rozšířila a prohloubila zohledněním dalších relevantních zdrojů informací (kromě historické beletrie využila například i televizní

prezentaci této kontroverzní osobnosti). Autorka posuzované diplomové práce tak dále rozvíjí tradici, založenou před více než dvaceti lety Jaroslavem Pánkem, který ve své dnes již klasické práci o posledních Rožmbercích dokázal velmi efektivně pracovat s analýzou „druhého života“ zvláště mladšího z nich – Petra Voka. Na Jaroslava Pánka přímo či nepřímo navázali další historici, systematicky zohledňující „posmrtné osudy“ zkoumaných osobností (kupříkladu Vít Vlnas v biografii prince Evžena Savojského). I díky práci Kateřiny Dufkové je více než zřejmé, že tato linie bádání o osobnostech raného novověku je i nadále nosná a perspektivní.

Diplomová práce ovšem přesahuje životní osudy Jana Šembery z Boskovic ještě v jednom směru, výslovně vyjádřeném už v jejím názvu. Jde o přechod boskovického majetku do rukou Lichtenštejnů. Autorka se této otázce věnuje velmi důkladně, neomezuje se však jen na ekonomické aspekty celé transakce. Přiměřený důraz klade i na „symbolický kapitál“, který pro Karla a Maxmiliána z Lichtenštejna představoval sňatek s Annou Marií a Kateřinou, dcerami posledního pána z Boskovic. Etablování Lichtenštejnů v prostředí stavovské obce v českých zemích autorka sleduje s dobrou znalostí relevantní odborné literatury k cílenému budování „paměti urozenosti“ a programovému formování rodové kontinuity, respektive přejímání rodových tradic vymřelého rodu rodem jiným, usilujícím o získání „nástupnické“ pozice po společensky uznávaném předchůdci.

Práci Kateřiny Dufkové lze vytknout jen velmi málo. Zbytečně ji hyzdí některé – i když nečetné – překlepy, stejně jako občasné psaní malých písmen u některých osobních a zeměpisných jmen. Kráší ji naopak velmi precizně zpracovaný seznam nevydaných i vydaných pramenů, odborné literatury a internetových zdrojů, a v neposlední řadě i rozsáhlé přílohy, svědčící o nadstandardní pečlivosti i o velkém množství času, které autorka svému pojednání věnovala. Kvality předložené práce posiluje velmi čtivý styl, jímž je napsána. Velmi ráda ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji ji ohodnotit jako výbornou.

V Praze dne 5. září 2012

Doc. Mgr. Marie Šedivá Koldinská, Ph.D.